

miten Englannissa on järjestetty tyttöjä ampumariveihin työhön valmistamaan kullia ihmistappoa varten. Porvariston mielestä on tappotanner "kunnian kenttä" ja tappovälineiden laittaminen yhtä kunniaakasta työtä.

Eräissäkin aivan äsken rakennetussa tehtaassa työskentelee kaksi tuhatta tyttöä yhdessä huoneessa. Työhuone on koristettu kukilla aivan kuin olisi se kukkatarha. Koneitten päälle on ripustettu "vapauden" puolesta liittoutuneiden valtain liput pitämään yllä innostunutta mieltä työssä.

Ruokailuajana he saavat siististä keittiöstä hyvän aterian tarjottuna puhtailla pöydillä. Ruoka on parempaa kuin mitä he voisivat saada ravintolassa. Jopa parempaa ja halvempaa kuin kotona laitettu.

Kaikesta pitää nyt huolen itse valtio. Se on kaunista, eikös ole? Yhtä, vähäpätöistä seikkaa, niissäkaunistelujutuissa ei vaan mainita, se kai on unohtunut innostuksen tähden, ei muisteta mainita kuinka paljon palkkaa Suur Britannian hallitus maksaa noille orjattarille. Se nyt tietystikään ei kuulu asiaan.

Tie helvettiin saattaa olla laskeutu, tehty kaduksi, hyvillä aikomuksilla, sanoo Marx. Monet ja ovelat ovat kapitalistien julminpain rosvotoidensa verhoiksi keksityt koristelut väheet. Kun sota on ohi menettää porvarien kello kauniin äänensä, mutta murhatuiden kuolon soitto ehkä herättää kansat ymmärtämään kapitalistien judasmaiset suhteet.

Jahka olot taas palaa entiselleen ja kauppa alkaa käydä, yrittävät ihanteellisuutta näyttelevät porvarit jatkaa sota-aikana oppimaansa menettelyä.

Sodan aikana saattoi naiset työskennellä kaikilla aloilla msten tilalla, miksiäs sitte ei sodan jälkeenkin? Naisesta on ensin tehty "sota äiti" sitte sota-orjatar. Mies on pantu murhaajan ammattiin, sekä siitäjäksi uusille murhaajille ja orjattarille. Siinä on porvarillisen sivistyksen saavutus!

Mikä on työläisten saama opetus tästä porvareiden touhusta. Jos sodan aikana, jolloin kansalliset menot ovat äärettömästi suurentuneet, voidaan työläisille antaa oikeaa ravintoa, eikä silloin normaalioloissa kymmenen kertaa enempi? Jos valtion kannattaa uhrata murhamistarkoitukseen suunnattomat summat omaisuutta ja miljoonia parhaista miehiä, eikö silloin valtion kannata vapauttaa koulu-ijässä olevat tytöt ja pojat työstä ja antaa niille koulukasvatusta niin pitkälle kuin nykyinen tiede voi antaa?

Entistään voimakkaampana kuulakoon vetouksemme työläisnaisille: liittykää sosialismin armeijaan! Meidän täytyy voittaa työväenluokan naiset ja miehet uskollisiksi sosialismin totuuksille! Ja kun maailman työläisnaiset ja miehet yksimielisesti nousevat vaatimaan, on tulevaisuus meidän. Alas raaka

Syntyväisyyden rajoitus eli n.s. uus-malthuismi

Tämä on yksi niitä kysymyksiä joka raivaa ja jonka tulee raivata tiensä myöskin työväestön piireihin.

Se on yksi niitä kysymyksiä, jonka on täytyy ja täytyy taistella oppinsa levitysoikeus, ei vaan kirkollista taantumukseksi suutta ja rooseveltismiä, vaan myöskin eräiden sosialistien teoreetikkojen osottelemien suoja-muurien läpi.

Kaukana ei ole aika, jolloin esim. lehdesämme Toverissa, oli toimitus, joka julisti "siveellisen" sodan kysymyksen käsittelyä vastaan. Vastaavana oli silloin siveellisyydestään kuulu A. Risanan, isä tiertävästi kahdeksalle lapselle. "Siveellistä" närkästyä osotti myöskin tämän lehden toimituskin kolmisen vuotta sitte erään Työmiehen K.-Y:n julkaiseman naisten terveysopillisen kirjusen lopussa olevasta viitauksesta, että olisi jo aika älyllisten ihmisten rajoittaa synnytyksensä silleen rajaan minkä todella haluaa ja kykenee hoitamaan ja kasvattamaan. Ompa sen laiset kuuluisuudet kun saksalaiset toverit Klara Zetkin, Rosa Luxemburg ja Karl Kautsky asettuneet syntyväisyyden rajoitusta vastaan, puolustaan kantaansa, ei siveellisyydenfraaseilla — tätä kai ei olisi tarvinnut sanoakaan — vaan epäkäytännöllisenä työväenluokalle sen luokkataistelussa. *)

Niin monta kaunista voittoa kun nuo toveritaret ja toverit ovatkin edustamalleen asialle saaneet, jäivät he tässä auttamattomasti häviölle, sillä minään sosialistisena päämääränä tai edes luokkataisteluksena ei syntyväisyyden rajoitusta kukaan tietoinen sosialisti liene pitänytään, jonka edellä mainitut väittäjät lopuksi noin joutuivat toteamaan.

Koska tämä nyt lienee ikäänkuin äännettömästi sopimuksesta voitettu kanta suomalaistenkin vähänkin valistuneempien kesken että: syntyväisyyden rajoitus lisää mahdollisuuksia työläisäideille itsensä ja lastensa sivistämiseen, valistuksen hankintaan, huojaentaen hiukan perheenisän raskasta taakkaa, vähentäen täten myös hänen sekä vaimonsa ärtyisyyttä, joka ärtyisyys niin suurena määrin johtuu kurjasta, tuskaisesta elämästä ja koska tämä ei tapahdu luokkamme edun kustannuksella, ollen sopusoinnussa tunnustamamme luokkasiiveyden kanssa, niin voimme syntyväisyyden rajoituksen puolustamisen sivuuttaa ja kohdistaa keskustelu asian käytännölliseen puoleen.

Tämä ei ole sanottu tarkoitukseksi tukkia eri mieltä olevien suuta. Ei. Kernaasti soisin, et-

*) Ei suinkaan syntyväisyyden rajoitusta, vaan kerran puuhattua "synnytyslakkoa" vastaan. — Toim.

murhajarjestelmä! Nostakaamme TYÖ vapautteen ja kunniaan. A. VILJA.

tä ne, jotka näkevät lapsirajoituksessa joko siveettömyyttä tai työläisten yksilö- eli luokkaetujen vastaista, toisivat ne vielä tarkistettavaksi. Ehken Toverittaren toimitus soisi senlaisille tilan kuten suo ehkä tällekin. Tietääkseni toimittaja on itse äiti, on nainen, joka itse tuntee naisen aseman avioliitossa sen synkimmiltä kun valoisimmiltakin puolin. Hänelle lienee meidän naisten asema niin lähellä — ollen hänen oma asiansa — että avoin, vapaa, toverillinen keskustelu myös sukupuoliasioista, sikäli kun se pysyy postiasetuksen määräämissä rajoissa, saapi tilansa muun ohella, vai? (Saa kernaasti. — Toim.)

Niin. Mutta siinäpä sitä nyt ollaan, kun tulisi kysymyksen käytännölliseen puoleen käydä, mitä tietä me työläisnaiset tässä maailman siveellisessä mädänneessä maassa voimme kysymyksen käytännöllisestä puolesta keskustella? Yläluokan naisilla on toista.

Vaikkakin posti estää kuljetuksen niiltä terveysopillisilta lehtisiltä ja valtio sulkee niiden kirjottajat vuosikausiksi linnan komeroihin on heillä — yläluokan naisilla — mahdollisuus saada oikeat ohjeet perhelääkäreiltään ja niistä suurista ja kalliista teoksista, joita on englannin kielelläkin oikeus myydä ja kuljettaa. (Ei ole lupa millään tavalla levittää tietoja tässä asiassa. — Toim.) Englanninkielen taitoiset tosin voivat kaupungeissa kääntä "The New Malthusian League" puoleen. Senlainen lienee jo jokaisessa vähänkin suuremmissa kaupungeissa ja tuon liiton toimesta pidetään luentoja ja annetaan ohjeita ollen se luvallista koskapa suuret porvarilliset päivälehdetkin noita luentoja ilmottavat.

Tuon liiton puolesta myös jaetaan pientä lentolehtistä nimeltä "Methods of Birth Control", sama, jonka jaosta Emma Goldman vangittiin ja tuomittiin Portlandissa viime kesänä, vaan, joka tuomio toki ylemmässä oikeudessa kumottiin ollen se voitto tuolle asialle. Mutta sikäli kun tiedän suomenkielellä ei löydy mitään senlaista halpaa ja samalla luotettavaa kirjaa. Senlaisia ei ole Suomessa julkaistut tri Tannerin kirjaset. *)

Nyströmin ja Müllerin teokset sukupuolikysymyksestä kylläkin ovat tuonlaisia — yleispäteisiä, joissa tunnustus annetaan asialle vaan käytännölliseen puoleen nähden lyhyitä neuvoja. Parhain on sikäli kun tunnen professori August Forel'in "Sukupuolikysymys" Luonnontieteellinen, sielutieteellinen, terveysopillinen ja yhteiskunnallinen tutkielma. On saatavana puoluelehtimme kirja kaupossa, korukansissa \$1.70. Mutta on erinomaisen ansiokas myöskin lukea Müllerin "Sukupuolimoraali ja elämän onni" \$1.25, samoin myöskin kaupossamme saatavana.

*) Tri Tannerin ohjeet, vaikkakin vajavaiset, ovat (osa niistä) luotettavia. Mutta Tannerin kirjasia en suosittelen, syystä, että niiden moraalinen puoli on peräti alhainen. — Toim.

Tosi on, että Forel'in teoksesta ohjeissa naisille puuttuu, kirjottaessa kai vielä tuntematon, vaaratoimisi ja yksinkertainen varmennus tai olisiko unohtanut huuhtelusta puhuessa mainita sunrempaa kokoa korvaruiskun käytön. Mutta luettua teoksen voi tuon itsekkin käsittää mikä tekee epävarmaksi ja mikä varmentaa. Tuo Forel'in teos on senlisäksi todellinen sivistyksen aarreaitta, joten jokaisen äidin, jokaisen isän, tytön ja pojan olisi se hankittava ja luettava. Sivistys aatelo! Aateloikaa itsenne sillä. TYÖLÄISÄITL.

Haikaran häviö

(Mukaellen suomennettu.)

Maxwellin puolisoiden välillä oli jo pitemmän aikaa vallinnut raskas painostava mieliala, joka ennusti myrskyä — ei mikään harvinainen tilanne pariskunnan kesken, missä nainen on "seuraapiiriin" kuuluvasta luokasta ja jolla on innostusta pysyä ja pyrkiä korkealle hienoissa piireissä, ja missä mies on omien ponnistelujaan kautta kohonnut varakkaaseen taloudelliseen asemaan.

Myrskyn sai vihdoin puhkeamaan vanha ja ruma rautainen haikara, joka seisoi pihapuijossa. Oli kuuma heinäkuun päivä ja ilma oli tuskaisen tukahduttava, joka sai Mr. Maxwellin leivottomalle tuulelle. Rouva Maxwell huvitteli vieraita verannalla kortinpelulla. Naisten äänten humu, josta väliin kuului kovempia suuttumusta osoittavia ääniä erehdyksen sattuessa pelissä, teki Mr. Maxwelliin väsyttävän ja hermostuttavan vaikutuksen.

Yhtäkkiä hän nousi tuoliltaan, viskasi pois hattunsa ja käveli nopeaan alas puron rantaan. Sinne saavuttuaan hän kääri hihansa, riisui kenkensä ja sukkansa kääri housunlahkeensa ja astui puroon, kuten kaksitoista vuotias poikanen.

"Tämä on todellisinta hauskuutta mitä vielä täällä ollessani olen nauttinut," hän puheli itsekseen iloisella tyytyväisyydellä kuten urho, joka on uskaltanut sotia vastaan seuralämän hienoja tapoja. Yhtäkkiä hän pysähtyi ja kasvonsa synkistyivät. "Poikaparka! Olempa varma, että he pakoittavat hänet pukeutumaan noihin kirottuihin ranskalaisiin, joissa hän näännyt kuumuudesta! Hänen kotiopettajansa toki näyttää järkevältä naiselta. Toivon hänellä olevan siksi paljon älyä, että antaa pojalle hieman vapautta edes tällaisena päivänä!"

Äänet pajupensaana takaa saivat hänet uteliaisuudesta työntämään pensaan oksia sivuun. Siellä oli hänen kahdeksanvuotias poikansa Burton kotiopettajansa rouva Hillin kanssa.

"Oh sinä laiska lintu," oli rouva Hill sanomassa vanhalle rautaiselle haikaralle. "Miksi et mene työhösi? Sinä et ole tehnyt mitään koko kesänä."

Burton katsahti häneen epäileväällä ja samalla kysyvällä kat-